

Belangenbehartiging 50-plus

MIJN UITVAART GOED GEREgeld

Algemeen

Rondom de uitvaart moet altijd heel veel worden geregeld.

U kunt zelf diverse voorzorgsmaatregelen treffen, zodat na uw overlijden alles zo verloopt zoals u dat zelf voor ogen had. Het vastleggen van uitvaartwensen is zinvol. Niet alleen voor uzelf, maar zeker ook voor uw nabestaanden. Het kan zeer belastend zijn voor nabestaanden als zij moeten kiezen, terwijl ze geen idee hebben van uw wensen. Dat kan onzekerheid geven en misschien zelfs spijt.

Er is veel mogelijk rondom begraven en cremieren. In Nederland geldt de regel dat de uitvaart zoveel mogelijk kan worden afgestemd op de wensen van de overledene of diens nabestaanden. Toch is aan de invulling van deze wensen dikwijls een kostenplaatje verbonden. Begraafplaatsen en crematoria hebben regels voor bijvoorbeeld onderhoud, soort grafmonument. Ook kunnen de kosten voor het graf en de bijplaatsing of begraven van de urn zeer variëren.

U kunt uw eigen wensen rondom uw uitvaart vastleggen in een document. U vindt een voorbeeld daarvan in deze brochure. Maar voordat u uw wensen kenbaar kunt maken is het belangrijk dat u op de hoogte bent van eventuele mogelijkheden. U leest daarover meer in deze brochure. Ook geven we meer informatie over de kosten die een uitvaart met zich meebrengt.

U kunt in Nederland kiezen voor

- begraven,
- cremieren of
- u kunt uw lichaam ter beschikking stellen aan de wetenschap.

Moment van de uitvaart.

Tussen het tijdstip van overlijden en de uitvaart mogen minimaal 36 uur en maximaal vijf dagen zitten (vijf dagen na de dag van overlijden). Voor meer dan vijf dagen is toestemming nodig van de gemeente en van de arts.

Uitvaartkisten

Er bestaat een steeds groter wordende variëteit in uitvaartkisten. Bijzondere vormen, beschilderingen. Er kan veel. Het is het meest gebruikelijk om begraven te worden in een kist. Het is echter niet verplicht. Een ander lijkomhulsel is ook toegestaan, zoals een lijkwade.

Afscheidsbijeenkomsten

Kerkdiensten of andere afscheidsbijeenkomsten bij uitvaarten kunnen in de meeste gevallen zeer persoonlijk worden ingevuld.

Kerkdienst

Een kerkdienst kunt u houden in een kerk, het crematorium of in het rouwcentrum. In tegenstelling tot veel andere culturen kennen de meeste protestants christelijke uitvaartdiensten geen vaste rituelen. Er is veel ruimte voor nabestaanden om zelf inhoud te geven aan een kerkdienst. Bijvoorbeeld door het zelf lezen van een bijbelgedeelte, het zeggen van gebeden, de keuze van muziek en het zingen van liederen. Ook live muziek behoort vaak tot de mogelijkheden. Predikanten kunnen een belangrijke rol spelen. Zij kunnen zeer nauw betrokken zijn bij stervensbegeleiding en rouwverwerking.

Andere afscheidsbijeenkomsten

Afscheidsbijeenkomsten anders dan een kerkdienst kunnen geheel naar eigen wens worden ingevuld. U kunt de bijeenkomst houden in een crematorium of een rouwcentrum, maar ook bij u thuis of ergens buiten. U kunt kiezen voor een toespraak of een muzikale bijdrage.

Begraven

U kiest voor begraven. Mogelijk hebt u ook wensen met betrekking tot de begraafplaats en bijkomende zaken. Bij een begrafenis is er de keuze tussen een algemeen graf, eigen graf of een familiegraf. Een eigen of familiegraf is een graf voor één persoon of voor meerdere leden van de familie. Een eigen graf moet worden gekocht. Op het graf is grafrecht gevestigd. U bent daarmee niet de eigenaar van het graf geworden. Eigenaar is altijd de instelling/organisatie die de begraafplaats beheert of de gemeente. U hebt het recht om te beslissen wie er in dat graf wordt begraven. Het recht op een graf op een gemeentelijke begraafplaats moet worden aangevraagd bij de gemeente. Deze geven dan een akte van grafuitgifte. Een dergelijk akte kan in sommige gemeenten al bij leven worden aangevraagd. Hierin staat welk graf het betreft en wat de bijbehorende kosten zijn. Kosten van het graf gaan in op het moment dat over de aanvraag positief is geoordeeld. Er moet dus al worden betaald ook al ligt er niemand in het graf. Per begrafenis betaalt u vervolgens nog de kosten van bijplaatsing of deling en het recht om een grafmonument te mogen plaatsen.

Het grafrecht kan voor een bepaalde periode, bijvoorbeeld twintig jaar, gevestigd zijn of voor onbepaalde tijd. Als het voor een bepaalde periode geldt, kan het steeds weer worden verlengd. De gemeente stelt de hoogte van de grafrechten vast. In een algemeen graf worden meerdere personen begraven. Deze graven mogen na tien jaar worden geruimd. Het is de goedkoopste manier van begraven.

Als de gemeente van plan is graven te gaan ruimen dan wordt daarover gepubliceerd.

Begraven worden buiten de eigen gemeente

Als u begraven wilt worden buiten de eigen gemeente is dat in veel gevallen mogelijk. In sommige gemeenten is dat niet toegestaan, anderen rekenen extra grafkosten of stellen speciale voorwaarden. Het van belang van te voren te informeren naar de mogelijkheden bij de betreffende gemeente.

Begraafplaatsen

Naast de door de gemeenten beheerde begraafplaatsen kennen we in Nederland ook bijzondere begraafplaatsen. Deze worden beheerd door een stichting, kerkgenootschap of particulier met een eigen reglement. Sinds de nieuwe wet op de lijkbezorging (1991) is het weer mogelijk een graf of begraafplaats op eigen land te vestigen. Daarvoor moet de gemeente, op basis van een aantal voorwaarden, toestemming verlenen.

Grafbeplanting

Iedere beheerder van een begraafplaats heeft een verordening met regels over de grafbeplanting en grafmonumenten. Met betrekking tot de grafbeplanting wordt meestal geregeld welke soorten planten en/of struiken u mag plaatsten. Op sommige begraafplaatsen is het mogelijk om herinneringsstruiken of -bomen te planten. Deze worden geschonken aan de begraafplaats, soms voorzien van een naambordje. U kunt aan de eigenaar of beheerder van de begraafplaats vragen of dit mogelijk is.

Grafmonumenten

Er zijn diverse soorten grafmonumenten mogelijk. Variërend van een eenvoudige steen tot sculpturen die op het graf worden geplaatst. Wel of niet voorzien van letters, symbolen en figuren. In het reglement van de begraafplaats staan allerlei eisen waaraan moet worden voldaan om toestemming te krijgen tot het plaatsen van een grafmonument. Let wel: niemand is er toe verplicht een grafmonument te plaatsen. Grafstenen voor algemene graven zijn vaak aan extra strenge voorschriften gebonden. Omdat er vaak twee of drie mensen worden begraven in een dergelijk graf is de ruimte voor een individuele steen erg klein.

Onderhoud van het graf

Soms bestaat de mogelijkheid om afspraken te maken over het onderhoud van het graf. De beheerder/huurder van de begraafplaats neemt dan dat onderhoud op zich. Uiteraard tegen betaling.

Crematie

Het is veelal mogelijk in het crematorium ook muziek te draaien. Dit is muziek uit de collectie van het crematorium of uw eigen keuze. Bij een crematie kunt u ook kiezen voor het in-en uitdragen van de kist en zelfs voor het meegaan naar de ruimte van de oven. Als u vindt dat de tijd voor het afscheid nemen en de eventuele koffie erg krap is kunt u tijd bijkopen. Voor een bepaald bedrag kunt u bijvoorbeeld een uur extra tijd kopen zodat u het afscheid in alle rust kunt laten verlopen.

Asbestemming

Denk ook na over de asbestemming. De nabestaanden krijgen 30 dagen na de crematie de beschikking over de as. Na die tijd krijgen zij een schrijven van het crematorium. U kunt dan aangeven wat u wilt dat er met de as gaat gebeuren. De as wordt maximaal een half jaar bewaard in het crematorium. Na dat halve jaar wordt er vanuit het crematorium weer contract opgenomen met de nabestaanden met de vraag wat zij willen. De nabestaanden hoeven dus geen overhaaste beslissing te nemen.

De as kan in een asbus mee naar huis worden genomen. Een urn waarin de as kan worden bewaard moet u zelf kopen. U kunt kiezen voor het bijzetten van de asbus of urn in een urnentuin of urnenmuur. Ook bestaat de mogelijkheid om de asbus te begraven, de bus kan bijvoorbeeld worden bijgezet in een bestaand graf. Steeds meer worden ook bijvoorbeeld herinneringssieraden gemaakt en kistjes gebruikt. Informeer bij uw gemeente welke mogelijkheden er zijn.

Asverstrooiing

Als er wordt gekozen voor asverstrooiing dan zijn er verschillende mogelijkheden. In principe kunt u de as uitstrooien op een zelf gekozen plek, mits u toestemming hebt van de eigenaar van de grond. De nabestaanden kunnen er voor kiezen of ze hier zelf bij aanwezig willen zijn of niet. Veel crematoria hebben een eigen verstrooierrein. Maar er zijn meer mogelijkheden. Zoals het laten verstrooien op het Nationaal Verstrooierrein Delhuyzen bij Arnhem (Hoge Veluwe). Ook kan de as worden verstrooid boven zee. Er zijn speciale bedrijven die dit verzorgen. U kunt ook kiezen voor een privé verstrooiing. Dan wordt speciaal voor u een boot gehuurd. Het crematorium kan dat regelen, maar u kunt dat ook zelf doen.

Lichaam ter beschikking stellen van de wetenschap

Dit kunt u niet regelen door middel van een wensenformulier. Dit moet u expliciet vastleggen in een testament of in een codicil. U neemt hierover contact op met een medische faculteit. Een van uw nabestaanden bevestigt schriftelijk dat hij of zij op de hoogte is van deze wens.

Orgaandonatie

Toestemming voor orgaandonatie heeft geen invloed op het opbaren, de crematie of de begrafenis. Bij het opbaren is niets te zien van de donatie en de overledene kan op de gebruikelijke wijze worden begraven of gecremeerd.

Verzekering

Kosten van een begrafenis of crematie zijn hoog. Hoe hoog ze zijn is afhankelijk van de wensen die de overledene had en/of de nabestaanden hebben. Een zeer groot percentage van de Nederlanders heeft daarvoor een verzekering afgesloten.

Natura uitvaartverzekering

Een natura verzekering wordt uitgekeerd in de vorm van diensten, zoals dat op de polis is vermeld. Voor diensten die u niet gebruikt kunt u geld terug vragen, voor extra diensten, bijvoorbeeld een duurdere kist of meer rouwbrieven, moet u bijbetalen. Een belangrijk aandachtspunt is dat in veel verzekeringspakketten wordt uitgegaan van een algemeen graf (goedkoopste optie), maar dat de nabestaanden toch liever een eigen-of familiegraf wensen. Bij een natura verzekering bent u niet verplicht gebruik te maken van de uitvaartleider van de verzekeringsmaatschappij. Mocht u een andere uitvaartonderneming kiezen voor het begeleiden van het afscheid en de uitvaart kan dat wel gevolgen hebben voor het bedrag dat de verzekeringsmaatschappij u uitbetaalt.

Kapitaalverzekering

Bij een kapitaalverzekering komt er geld vrij na het overlijden van de verzekerde. Dit geld mag alleen voor de uitvaart worden gebruikt.

Grafsteenverzekering

Deze verzekering is bij de meeste verzekeraars niet bedoeld voor de aanschaf en plaatsing van een grafsteen. Het is een verzekering tegen schade veroorzaakt door storm, diefstal of vandalisme.

Kosten uitvaart

Een uitvaart kan zo eenvoudig of zo uitgebreid als u wilt. Als er speciale wensen zijn zal daar ook een speciaal prijskaartje aanhangen. Een paar indicaties (prijzen van 2007) om u een idee te geven van de kosten (de prijzen variëren per gemeente en uitvaartverzorger):

Uitvaartkist: prijzen variëren van € 350,- tot zo'n € 1.200,-, Uitvaartverzorger:
honorarium uitvaartverzorger bedraagt tussen de €1.000,- en

€ 1.500,-.

Opbaren in uitvaartcentrum met condoleancebezoek: € 500,-, Volgauto:

€ 150,-, Opbaren

thuis: € 350,-, Crematorium

(crematie, aula, bijzetting asbus): € 1000,-, Totale

kosten voor een uitvaart in 2007 kunnen liggen tussen de € 4.000,- en € 7.000,-,

exclusief een grafmonument. Soms zelfs nog hoger, afhankelijk van uw persoonlijke wensen.

Persoonlijke gegevens

Naam: _____

Voornamen (voluit): _____

Adres: _____

Postcode/woonplaats: _____

Telefoon: _____

E-mail: _____

Geboortedatum: _____

Partner van: _____

Naam huisarts: _____

Adres: _____

Telefoon: _____

Bij overlijden direct waarschuwen:

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/woonplaats: _____

Telefoon: _____

Als executeur heb ik aangesteld

Naam: _____

Adres: _____

Postcode/woonplaats: _____

Telefoon: _____

E-mail: _____

Mijn wensen rondom mijn uitvaart

- ik wil worden begraven
- ik wil worden gecremeerd

Ik wens dat

- er gelegenheid is tot afscheid nemen
- ik thuis wordt opgebaard op een bed
- ik thuis wordt opgebaard in een kist
- ik word opgebaard in een rouwcentrum
- de kist zolang mogelijk open blijft
- de kist direct wordt gesloten
- mijn kinderen de kist dragen
- mijn kleinkinderen de kist dragen
- mijn kist wordt gedragen door .....

- ik word begraven in een algemeen graf
- ik word begraven in een eigen graf
- ik heb het eigen graf al aangeschaft
- ik heb het eigen graf nog niet aangeschaft

Mijn wensen met betrekking tot de afscheidsbijeenkomst

Kerkdienst in kerk of rouwcentrum:

Ik wil graag

- een kerkdienst in ....
- geen kerkdienst, maar een afscheidsbijeenkomst in .....
- een sobere plechtigheid
- een plechtigheid met belangstellenden
- een plechtigheid in besloten kring
- dat de dienst wordt geleid door .....
- tijdens de dienst wil ik graag dat de volgende liederen worden gezongen:
.....
.....
- Als tekst kies ik: .....
- Ik wil graag dat de volgende muziek wordt gedraaid tijdens de dienst
.....
- Ik heb nog de volgende wensen:
.....
.....
.....
.....

Afscheidsbijeenkomst in crematorium

- Ik wil graag dat mijn kist al in de ruimte staat waar afscheid wordt genomen
- Ik wil graag dat mijn kist binnen wordt gedragen
- Ik wil graag dat mijn kist wordt uitgedragen
- Ik wil graag dat bij mijn afscheidsbijeenkomst wordt gesproken door

.....

- Ik wil graag dat de volgende muziek wordt gedraaid

.....

- Ik heb nog de volgende wensen:

.....
.....
.....

Wensen met betrekking tot de as na de crematie

Mijn as moet worden verstrooid

- bij het crematorium
- op het nationale verstrooiveld
- op zee
- anders, te weten.....

- mijn nabestaanden dienen de gelegenheid te krijgen daarbij aanwezig te zijn
- mijn nabestaanden dienen niet bij de verstrooiing aanwezig te zijn
- mijn as moet worden bijgezet in een graf, te weten .....
- mijn as moet worden overgedragen aan de nabestaanden

Overige wensen

- geen zwarte kleding
- geen bloemen
- wel bloemen
- gift voor .....

.....
.....
.....

Na afloop van de plechtigheid wil ik graag dat de mensen het volgende krijgen aangeboden:

- koffie en thee met cake
- koffie en thee met broodjes
- anders, te weten.....

- Met betrekking tot het overlijdensbericht heb ik de volgende wensen:

.....
.....

- Op mijn grafmonument wil ik graag de volgende tekst:

.....
.....